

Nr 598.

Av herrar **Johansson** i Stockholm och **Hagberg** i Stockholm, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 136, angående vissa anslag för budgetåret 1954/55 till universitetet i Göteborg och Stockholms högskola m. m.*

Frågan om en avsevärd personell och materiell upprustning av Stockholms högskola har länge stått på dagordningen. Två tablåer kan sägas sammanfatta situationen. Den första gäller antalet nyinskrivna elever hösten 1953 vid Stockholms högskola samt universitetet i Uppsala och Lund:

	Stockholm	Uppsala	Lund
Stats- och rättsvetenskapl. avd.	86	42	44
Humanistiska avd.	729	516	348
Matematisk-naturvetenskapl. avd.	181	132	142
Totalt	996	690	534

Den andra sammanställningen anger antalet hel- eller deltidsanställda lärare inom de ovan nämnda avdelningarna:

	Stockholm	Uppsala	Lund
Professorer och preceptorer	48,0	67,5	54,0
E. o. docenter	19,0	59,0	57,0
Biträdande lärare	25,0	26,5	30,5
Assistenten och amanuenser	61,0	130,0	120,0
Totalt	153,0	283,0	261,5

I sammanställningen här ovan framstår de otillräckliga anslagen till Stockholms högskola i en bjärt dager. Stockholms högskolas styrelse har på grundval av förslag från högskolans lärarråd framlagt ett stafförslag för budgetåret 1954/55, som skulle medge den personella och materiella upprustning som de finner önskvärd. Detta utmynnar i ett förslag om statsbidrag med 7 652 100 kr., eller en höjning med 1 527 100 kr. I samråd med ecklesiastikdepartementet har universitetskanslern företagit avsevärda prutningar men samtidigt understrukt, att en viss utökning av lärarkåren och materielanslagen är nödvändig för att möjliggöra individuell handledning i studierna, för att möta den ökade tillströmningen av studenter och för att högskolan skall bli mera jämställd med universitetet i Uppsala och Lund. På detta universitetskanslerns nedprutade förslag har ecklesiastikministern ytterligare prutat närmare 1 miljon kr. och stannat vid ett förslagsanslag av 4 700 000 kr., eller 1 425 000 kr. mindre än innevarande budgetår. På grund av att årets anslag innehöll större engångsanslag för vissa beslutade

byggen, medger även det sänkta anslaget ett ytterst sparsamt tillmötesgående av några av de mest angelägna anslagskraven, men det motsvarar på intet sätt de krav som ställts för att Stockholms högskola bättre skall kunna möta den ständigt ökade tillströmningen av studenter.

Den nuvarande och kommande bristen på lärare på såväl hög- som lågstadiet kan karakteriseras som ett resultat av den bristande planering, som har utmärkt skötseln av utbildningsfrågorna under en mycket lång tid. Tanken på ett prognosinstitut för intellektuella yrken har lagts på is, och de många utredningarna har icke gett några väsentliga resultat. I den akuta nödsituation som uppstått har regeringen tvingats lägga fram proposition om att folkskollärare med minst tre års tjänstgöring och viss vidareutbildning skall kunna få ordinarie tjänst i 23:e lönegraden på enhetskolans högstadium. Även om detta kan bereda tillfällig lättnad, måste emellertid undervisningsfrågorna lösas efter långsiktig planering med sikte på att bereda bättre utbildningsmöjligheter för bredare skikt inom det svenska folket.

Denna särskilda lärarutbildning kommer också att ställa ökade krav på Stockholms högskola.

Ser man frågan om anslagen till Stockholms högskola ur detta vidare perspektiv, framstår statsmaktens ansvar för utbildningen ännu tydligare. Gentemot den anförda kritiken har ecklesiastikministern anfört, att högskolan ända till för några år sedan var en privat, eftersatt läroanstalt, som staten fick överta ansvaret för. Även om detta formellt är riktigt, bör statsmakterna ta detta ansvar på större allvar. Det har getts så många löften om upprustning av Stockholms högskola, att det äntligen bör göras något för att infria dem.

Styrelsens och lärarrådets förslag torde i alla väsentliga punkter vara välmotiverat. Med hänsyn till vissa återopade omständigheter nöjer vi oss dock med att föreslå de anslagssummor, som universitetskanslern stannat vid efter en avsevärd nedprutning av styrelsens och lärarrådets förslag. Ett beslut i denna riktning medger ett avsevärt bättre tillgodoseende av de framställda önskemålen än genom regeringens proposition.

Under ovanstående motivering hemställer vi,

att riksdagen i anslutning till Kungl. Maj:ts proposition nr 136 bemyndigar Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen vid Stockholms högskola och att godkänna den huvudstat för högskolan, som föranledes av ett bifall till universitetskanslerns förslag, samt

att till bidrag för Stockholms högskola för budgetåret 1954/55 anvisas ett förslagsanslag av 5 665 000 kr.

Stockholm den 23 mars 1954.

Gustav Johansson.

H. Hogberg